

ZPRÁVY Z KNIHOVNY NÁRODNÍHO MUZEA

VÝSTAVA KNIHY POŠALAMOUNSKU V NÁRODNÍM MUZEU

Od května do listopadu 2025 se uskutečnila v Historické budově Národního muzea výstava *Knihy poŠalamounsku*. V malém výstavním sále byl představen průřez tvorbou dvojice významných knižních ilustrátorů – Jiřího Šalamouna (1935–2022) a jeho ženy Evy Natus-Šalamounové (1934–2014). Na výběru z prací obou výtvarníků výstava ukázala různé přístupy tvůrců k práci na knihách vydávaných ve druhé polovině 20. století a na počátku 21. století československými a českými nakladatelstvími i nakladatelstvími v Německu, kde oba autoři rovněž působili.

Z tvorby Jiřího Šalamouna byly vystaveny například originální ilustrace k oblíbené a sběratelsky vyhledávané knize *Hobit aneb Cesta tam a zase zpátky* J. R. R. Tolkiena (Odeon, 1979), k satirické *Historii města Hloupětína* od Michaila J. Saltykova-Ščedrina (Odeon, 1989) či komiksově zpracované ilustrace k *Deseti městům* od Marcella Argilliho (Albatros, 1977). Z prací Evy Natus-Šalamounové si bylo možné prohlédnout a porovnat ilustrační kolekce ke dvěma odlišným vydáním *Mary Poppinsové* od Pamely L. Traversové – originální předlohy vytvořené kolorovanou pérovkou, reprodukováné ve vydání Albatrosu v roce 1975, a rovněž litografované ilustrace pro vydání z roku 1987 v téže nakladatelství. Návštěvníci se dále mohli seznámit s ilustracemi k pohádkovému *Doktoru Bolito* Korněje I. Čukovského (Lidové nakladatelství, 1969) nebo s velkoformátovými, olejovými pastelkami na litografickém podkladě zpracovanými volnými kresbami z počátku tisíciletí.

Kromě prohlídky originálů bylo možné přímo ve výstavě prolistovat některé z ilustrovaných publikací nebo prostudovat projekci řady dalších autorských prací v digitální podobě. Výstavní kolekci navíc doplnilo náčiní pro výtvarnou práci, osobní předměty a ukázky sběratelských lásek obou autorů. Exponáty byly vybrány z rozsáhlé sbírky ilustrací¹ uložené v oddělení knižní kultury Knihovny Národního muzea a ze soukromé rodinné sbírky. Prezentované

práce byly originálními předlohami pro tisk ilustračního doprovodu knih a smyslem výstavy bylo kromě jiného poskytnout divákovi představu, jak vypadala předtisková příprava publikací před desítkami let, ale zároveň i v poměrně nedávné době. Doprovodnou prezentaci tvořily velkoformátové reprodukcce vybraných ilustrací obou autorů zavěšené na pásech ve výstavním sále. Na nich byly z díla Evy Natus-Šalamounové představeny ukázky ilustrací z knihy Drahomíry Měškové *Já, ponořené těleso a můj boxer* (Mladá fronta, 1976) a *Spánek jako marcipánek* Sergeje V. Michalkova (Albatros, 1985), z díla Jiřího Šalamouna další ukázky kreseb z knihy J. R. R. Tolkiena *Hobit aneb Cesta tam a zase zpátky* (Odeon, 1979), ilustrací z *Příběhu kriminálního rady* Ladislava Fukse (Československý spisovatel, 1982) a také ukázky z oblíbeného *Maxipsa Fika* Rudolfa Čechury (Albatros, 1981), který byl také ztvárněn jako mezinárodně známý animovaný televizní seriál.

Digitalizované ilustrace Evy Natus-Šalamounové ze sbírky ilustrací oddělení knižní kultury Knihovny Národního muzea je možné prohlížet na portálu www.esbirky.cz.

Veronika Karfusová

Knihovna Národního muzea
oddělení knižní kultury
Vinohradská 1
110 00 Praha 1

¹ Rozsáhlá sbírka více než 30 000 ilustrací uložená v oddělení knižní kultury Knihovny Národního muzea shromažďuje především originální předlohy pro tisk obrazového doprovodu knih a periodik, vytvořené celou řadou českých a slovenských knižních výtvarníků pro soukromé (především meziválečné) vydavatele nebo československá státní nakladatelství. Sběrka dokumentuje proměny výtvarné podoby české moderní knihy 19., 20. a 21. století i vývoj polygrafických technologií. Kromě finálních předloh pro tisk ilustrací sbírka obsahuje i další důležitý materiál, dokumentující činnosti předcházející samotnému vydání publikací. Mezi sbírkovými předměty lze nalézt přípravné studie, nerealizované varianty ilustrací, makety tiskovin, předlohy pro design obálek a přebalů, návrhy vazeb, předlohy pro dekorativní výzdobu, návrhy grafických úprav tiskovin, návrhy nakladatelských a edičních značek a podobně.

Obr. 1–4. Pohledy do výstavy *Knihy pošalamounsku* v Historické budově Národního muzea.